

SPRAWOZDANIE z pozaplanowej kontroli przeprowadzonej w szkołach i placówkach oświatowych

- Jednostka kontrolowana:** Czynności kontrolne obejmowały wszystkie szkoły i placówki oświatowe - jednostki organizacyjne Gminy Miasto Kołobrzeg, tj.: Szkoła Podstawowa Nr 3, Szkoła Podstawowa Nr 4, Szkoła Podstawowa Nr 5, Szkoła Podstawowa Nr 6, Szkoła Podstawowa Nr 8, Szkoła Podstawowa nr 1, Szkoła Podstawowa nr 7, Szkoła Podstawowa nr 9, Przedszkole Miejskie Nr 1, Przedszkole Miejskie Nr 2, Przedszkole Miejskie Nr 3, Przedszkole Miejskie Nr 6, Przedszkole Miejskie Nr 7, Przedszkole Miejskie Nr 8, Przedszkole Miejskie Nr 10.
- Temat kontroli:** Sporządzenie informacji dla Prezydenta Miasta Kołobrzeg w zakresie działań podjętych przez ww. placówki w zakresie związanym z naliczeniem i wypłaceniem w kwietniu 2020 r., pracownikom pedagogicznym wynagrodzeń za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw.
- Kontrolę przeprowadził:** Sławomir Dassow – Kierownik Biura Audytu i Kontroli, na podstawie upoważnienia Nr BRM.0052.62.2020.VI z dnia 30 kwietnia 2020 r. wydanego przez Prezydenta Miasta Kołobrzeg.
- Termin przeprowadzania czynności kontrolnych.** Czynności kontrolne przeprowadzono w dniach 5, 14, 15, 25÷29 maja oraz 1÷5 i 19 czerwca br. Ogółem czynności kontrolne trwały 14 dni roboczych.
- Kontrolę przeprowadzono w trybie i na zasadach określonych w § 14 Załącznika Nr 1 do Zarządzenia Wewnętrznego Nr 54/18 Prezydenta Miasta Kołobrzeg z dnia 09 lipca 2018 roku, w sprawie regulaminu przeprowadzania kontroli w jednostkach podległych i nadzorowanych przez Prezydenta Miasta, w Urzędzie Miasta Kołobrzeg oraz w spółkach kapitałowych, w których Gmina Miasto Kołobrzeg posiada udziały lub akcje¹.
- Okres objęty kontrolą:** Czynnościami sprawdzającymi objęto dokumentację za kwiecień 2020 r.
- Zakres kontroli:** Czynności kontrolne obejmowały działania podjęte przez ww. placówki w zakresie związanym z naliczeniem i wypłaceniem w kwietniu 2020 r., pracownikom pedagogicznym wynagrodzeń za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw.

I. USTALENIA OGÓLNOORGANIZACYJNE.

¹ Zarządzenie powyższe zostało uchylone Zarządzeniem Wewnętrznym nr 40/20 Prezydenta Miasta Kołobrzeg z dnia 28 kwietnia 2020 roku. Czynności prowadzono w oparciu o dwa zarządzenia.

1. Kwiecień br. to okres, w którym jednostki systemu oświaty funkcjonowały w ograniczonym zakresie w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (zwanym dalej „COVID-19”). Kluczowym dla Dyrektorów placówek oświatowych przepisem prawa określającym organizację zadań w okresie COVID-19 jest w celu organizacji realizacji zadań placówek oświatowych, dla organizacji realizacji zadań przez jednostki jest:

1.1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 493 z późn. zm.). Zgodnie z rozporządzeniem realizacja zadań odbywać się ma z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zwanym dalej „pracą na odległość”) lub innego sposobu realizacji tych zadań, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 30b ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe.

1.2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 410 z późn. zm.).

1.3. W związku z panującą obecnie w kraju sytuacją związaną z COVID-19 oraz mając na uwadze zakres przedmiotowy kontroli, czynności kontrolne, w tym w szczególności pozyskiwanie materiałów kontroli odbywało się za pośrednictwem poczty elektronicznej. We wstępnej fazie kontroli wysłano do wszystkich Dyrektorów kwestionariusz zawierający kilka pytań dotyczących przede wszystkim organizacji pracy placówek w okresie pracy „na odległość” oraz poproszono o przedłożenie dokumentacji z tym związanej. W 4 placówkach potwierdzono wypłatę wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe. W 3 przypadkach dokumentację szczegółową z tego zakresu przeglądano bezpośrednio w placówkach, natomiast w 1 przypadku odbyło się to za pośrednictwem poczty elektronicznej (skany).

1.4. Analizując stan prawny związany z przedmiotem kontroli, kontrolujący posiłkował się również udostępnionymi bezpośrednio przez Dyrektorów placówek oraz dostępnymi w internecie opiniami, stanowiskami (np. MEN, Kuratoria Oświaty, Związki zawodowe, itp.).

2. Wszystkie czynności kontrolne zostały udokumentowane i stanowią akta bieżące kontroli, str. nr 1-536.

II. WNIOSKI KOŃCOWE.

W zakresie stricte związanym z tym, czy pracownikom pedagogicznym w okresie pracy na odległość przysługuje wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe, w ocenie

kontrolującego wynagrodzenie takie przysługuje, pod warunkiem, że dany nauczyciel te godziny zrealizował, a Dyrektor jednostki lub osoba upoważniona, w ramach wprowadzonych zasad i sprawowanego nadzoru zatwierdził ich realizację. Wniosek taki wynika zarówno z dostępnych stanowisk, opinii, w tym stanowiska MEN z 8 maja br.², jak i obowiązującego w tym zakresie prawa, tj. ww. rozporządzenia MEN z 20 marca 2020 r. oraz uchwały Nr XI/138/19 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miasto Kołobrzeg dodatków: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego, za warunki pracy oraz nagród i warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2019 r. poz. 4346). Zgodnie z § 22 uchwały liczbę godzin ponadwymiarowych i godzin doraźnych zastępstw zrealizowanych w danym miesiącu przez poszczególnych nauczycieli ustala dyrektor szkoły.

W kontekście zaliczenia nauczycielom podczas pracy na odległość pracy w godzinach ponadwymiarowych najistotniejsze znaczenie mają zasady, o których mowa w Rozporządzeniu MEN z 20 marca 2020 r. Zgodnie z § 7 ust. 2 rozporządzenia do kompetencji dyrektora jednostki systemu oświaty należało ustalenie zasad zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć realizowanych podczas pracy na odległość. Minister Edukacji Narodowej we wspomnianym rozporządzeniu nie określił formy, w jakiej mają te zasady być wprowadzone, jak również nie uszczegółowił zakresu danych, jakie te zasady mają zawierać. Pozostawiono w tym zakresie pełną swobodę działania Dyrektorom placówek (MEN publikował w tym zakresie pewne wytyczne, wyjaśnienia, niemniej wskazywał jednocześnie, że stanowiska te mają jedynie charakter opinii i nie stanowią obowiązującej wykładni prawa).

Podczas niniejszej kontroli ustalono, że każdy z Dyrektorów wdrożył mniej lub bardziej formalnie zasady, które obowiązywały w danej placówce. W myśl cytowanego wyżej rozporządzenia uprawnienia w zakresie opracowania tych zasad leżały wyłącznie w kompetencjach Dyrektorów i pomimo to, że miały one bezpośredni wpływ na obszar wynagradzania pracowników (dot. godzin ponadwymiarowych), to nie wymagały one uzgodnienia ani z organem prowadzącym, ani ze związkami zawodowymi. Dyrektorzy byli zobowiązani do opracowania zasad i to uczynili. Nie powinno się w ocenie kontrolującego w obecnym czasie krytykować poszczególnych zasad. Z całą pewnością należy brać pod uwagę to, w jakich okolicznościach i z jakich powodów były one wprowadzane. Nie było zbyt wiele czasu na ich opracowanie, a po drugie Dyrektorzy na tamten czas (marzec br.) nie

---

² Stanowisko MEN z dnia 8 maja 2020 r. Nr DWST-WPZN.6001.139.2020.EW.

bardzo wiedzieli, jak te zasady mają wyglądać. Z pewnością nie można odmówić Dyrektorom placówek oświatowych zaangażowania w to, aby praca na odległość była jak najbardziej efektywna i skuteczna i ukierunkowana przede wszystkim na dobro dziecka. Dyrektorzy w przedkładanych wyjaśnieniach wskazują między innymi, jak wiele analiz przeprowadzili, ile rozmów odbyli z podległą kadrami pracowniczą zanim powstały zasady, o których mowa powyżej.

Przeprowadzone czynności kontrolne wykazały, że na 15 placówek oświatowych, w 4 przypadkach (dot. Szkół) wypłacono wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe, a w pozostałych nie wypłacono. W placówkach, w których wypłacono ww. wynagrodzenie kontrolujący zapoznał się z dokumentacją źródłową stanowiącą podstawę rozliczenia pracy i stwierdza, że odbywało się to zgodnie z wprowadzonymi zasadami i wynagrodzenie wypłacono za godziny zrealizowane. W pozostałych placówkach, w których nie wypłacono wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe również wynikało to z wprowadzonych i obowiązujących w danej placówce zasad. Kontrolujący pragnie jednoznacznie zaznaczyć, że nie powinno się dokonywać oceny pod kątem tego, kto zrobił dobrze, a kto źle, czy kto zrobił lepiej, a kto gorzej. W każdej placówce odbywało się to w oparciu o wdrożone w jednostce zasady, których opracowanie leżało w kompetencjach Dyrektorów.

Należy mieć na uwadze, że kontrolą objęto okres kwietnia br. Część Dyrektorów, którzy w tym okresie nie wypłacili wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe wskazuje, że w maju czy czerwcu br. wystąpią takie przypadki i to także wynika z wprowadzonych i obowiązujących zasad. Wynagrodzenie zostanie wypłacone również tylko za godziny faktycznie zrealizowane. Występuje również przypadek (Przedszkole Miejskie nr 3), gdzie Dyrektor miała wątpliwości, co do tego czy w niektórych przypadkach nie powinno zostać wypłacone wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe, gdyż przedłożona przez nauczycieli dokumentacja wskazuje, że praca w tych godzinach była realizowana. Dyrektor słusznie wstrzymała się z ostateczną decyzją do zakończenia niniejszych czynności kontrolnych. W ocenie kontrolującego są to indywidualne decyzje Dyrektora placówki, który dokonuje takiej oceny, a w każdym przypadku, w którym uzna On, że godziny nadwymiarowe podczas pracy na odległość zostały zrealizowane – danym nauczycielom należy dokonać wyrównania wynagrodzenia z tego tytułu.

Uwagą, jaką można ewentualnie wnieść to to, że nie ustalono jednolitych zasad obowiązujących dla wszystkich placówek oświatowych podległych Gminie Miasto Kołobrzeg. Chodzi mianowicie o to, że o ile Przedszkola opracowały zasady, które są niemalże identyczne - praca wspólna (występują niewielkie różnice), o tyle w przypadku Szkół każda z tych jednostek opracowała „swoje” zasady, które różnią się zarówno co do formy ich

wprowadzenia, jak i treści, w tym tak ważnych w kontekście tej kontroli, jak zaliczanie do wymiaru godzin poszczególnych zajęć realizowanych podczas pracy na odległość. Przy tak ważnej kwestii, bezpośrednio wpływającej na obszar wynagradzania, w ocenie kontrolującego w poszczególnych placówkach powinny być opracowane procedury, które w zakresie głównej zasady dotyczącej zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć powinny być jednakowe. Pozostałe kwestie np. wykorzystywanych narzędzi do pracy na odległość, formy dokumentowania pracy mogłyby być dostosowane do każdej placówki. Uwaga powyższa ma charakter rekomendacji, a nie ścisłego zalecenia. Należy bowiem mieć na uwadze to, że Minister Edukacji Narodowej wyraźnie w wydanym rozporządzeniu uprawnienia do opracowania zasad pozostawił w kompetencjach Dyrektorów poszczególnych placówek, a placówki (zwłaszcza Szkoły) różnią się zarówno w kwestii organizacyjnej, jak i uczniów z którymi pracują, a to ma wpływ na wdrażane zasady.

Kolejną uwagą, jaką można wnieść to ta, że część zasad związanych z zaliczeniem do wymiaru godzin poszczególnych zajęć realizowanych podczas pracy na odległość jest zbyt ogólna. Dyrektorzy wskazywali, że prowadzili wiele rozmów z nauczycielami, zarówno indywidualnych, jak i grupowych, gdzie uszczegółowiano te zasady. W ocenie kontrolującego tego typu zasady powinny być w możliwie jak najszerszym stopniu szczegółowe i być wprowadzone formalnie (zarządzeniem Dyrektora). Ma to szczególnie znaczenie przy ewentualnych roszczeniach pracowników, jakie mogą się w tym zakresie pojawiać.

Spośród 15 poddanych kontroli placówek oświatowych, w 4 przypadkach³ (dot. Szkół) wypłacono wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe, na kwotę ogółem 93 599,65 PLN brutto. Wypłata tego wynagrodzenia miała miejsce w kwietniu i zgodnie z obowiązującymi w poszczególnych placówkach okresami rozliczeniowymi obejmowała różne okresy, tj. od 25 marca⁴ do 17 lub 24 kwietnia br. W ramach czynności ustalono, jak wysokość wypłaconego w kwietniu wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe wygląda w stosunku do innych okresów rozliczeniowych. Dla dokonania tego porównania kontrolujący dobrał październik, listopad 2019 roku i styczeń 2020 r.⁵ Ustalono, że wypłacone w kwietniu br. wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe stanowi w ogólnym rozrachunku 43,41% średniej z trzech miesięcy. W poszczególnych placówkach kształtuje się to od ok. 32% do 54%. W oparciu o szczegółowe rozliczenia godzin ponadwymiarowych, w poszczególnych Szkołach ustalono również ilość godzin ponadwymiarowych, jaką uwzględniono do naliczenia wynagrodzenia. Porównując to do ilości godzin ponadwymiarowych wynikających z obowiązujących arkuszy

³ Dotyczy to: Szkoły Podstawowej nr 3, Szkoły Podstawowej nr 4, Szkoły Podstawowej nr 5, Szkoły Podstawowej nr 6.

⁴ Od 25 marca obowiązuje praca na odległość o której mowa w Rozporządzeniu MEN z 20 marca 2020 r.

⁵ Dobierając takie okresy rozliczeniowe kierowano się tym, aby były to okresy z roku szkolnego 2019/2020 i aby obejmowały one pełne miesiące (bez przerw świątecznych, feryjnych itp.).

organizacyjnych stwierdza się, że w zależności od Szkoły kształtuje się to od: 20,54% do 39,38%⁶. Zgodnie ze stanowiskiem Dyrektorów, w każdej placówce zapewniano realizację ramowych planów nauczania i podstawy programowej, którą określają odrębne przepisy.

Spośród 15 poddanych kontroli placówek oświatowych, w 5 przypadkach (dot. Szkół) wypłacono wynagrodzenia z tytułu godzin doraźnych zastępstw, na kwotę ogółem 5 830,79 PLN brutto. Z uzyskanych wyjaśnień wynika, że było to związane z zastępstwami, jakie przydzielono nauczycielom w związku z zastępowaniem nauczycieli przebywających na zwolnieniach lekarskich. Wypłacono za te godziny, które zostały zrealizowane. Kontrolujący nie wnosi do tego uwag.

Na tym sprawozdanie zakończone.

Kołobrzeg, dnia 02.02.2021

Kontrolujący

02.02.2021

(data, podpis)

KIEROWNIK
Biura Audytu Kontroli

Stefan Dęssow

Stwierdzono uł. niektóre
treść niepełnych z listoup
o obrotu danych osobowych

KIEROWNIK
Biura Audytu Kontroli

Stefan Dęssow

03.02.2021

do publikacji w BzD
Inspektor Ochrony Danych

03.02.2021
Krzysztof Mielniczek

⁶ Jest to wskaźnik ilości godzin naliczonych do wypłaty w stosunku do średniomiesięcznej ilości godzin wynikającej z arkusza organizacyjnego – obliczonego wg. zasady: tygodniowa ilość godzin ponadwymiarowa x 4,16 (średni wskaźnik tygodni w miesiącu). W poszczególnych placówkach wygląda następująco: SP nr 3 – 34,06%; SP nr 4 – 39,38%; SP nr 5 – 20,54% i SP nr 6 – 34,25%.